

Wstęp do Eksploracji Danych

Politechnika Warszawska

Anna Kozak

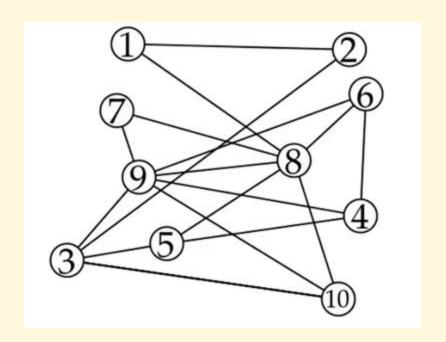
Grafy

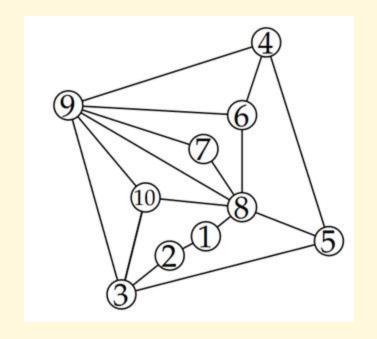
Grafy

- $\blacksquare$ graph G = (V, E)
- $\blacksquare$ vertices $V = \{v_1, v_2, \dots, v_n\}$
- $\blacksquare$ edge $E = \{e_1, e_2, \dots, e_m\}$

```
V = \{v_1, v_2, v_3, v_4, v_5, v_6, v_7, v_8, v_9, v_{10}\}
E = \{\{v_1, v_2\}, \{v_1, v_8\}, \{v_2, v_3\}, \{v_3, v_5\}, \{v_3, v_9\}, \{v_3, v_{10}\}, \{v_4, v_5\}, \{v_4, v_6\}, \{v_4, v_9\}, \{v_5, v_8\}, \{v_6, v_8\}, \{v_6, v_9\}, \{v_7, v_8\}, \{v_7, v_9\}, \{v_8, v_{10}\}, \{v_9, v_{10}\}\}
```

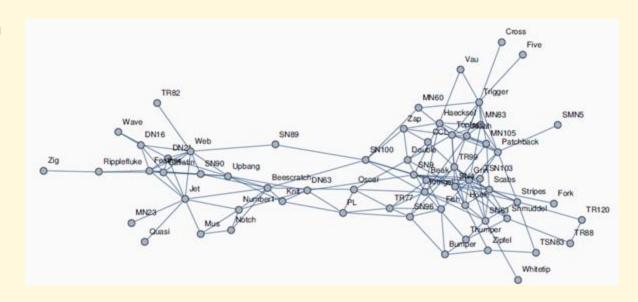
```
v_1: v_2, v_8 v_6: v_4, v_8, v_9 v_2: v_1, v_3 v_7: v_8, v_9 v_8: v_1, v_5, v_6, v_7, v_9, v_{10} v_4: v_5, v_6, v_9 v_9: v_3, v_4, v_6, v_7, v_8, v_{10} v_5: v_3, v_4, v_8 v_{10}: v_3, v_8, v_9
```


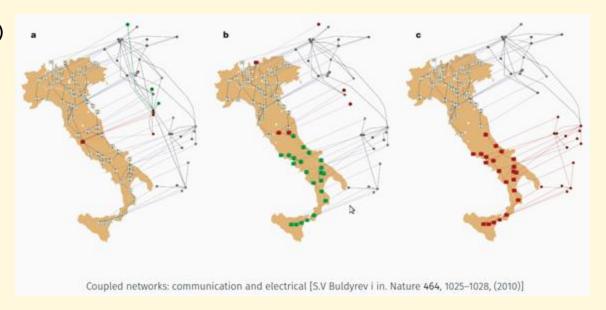
Grafy abstrakcyjne

- sieć społecznościowa
- sieć komunikacyjna
- sieć filogenetyczna

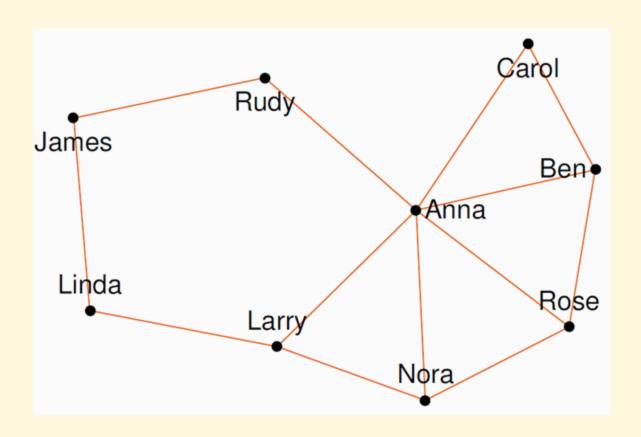

Grafy rzeczywiste

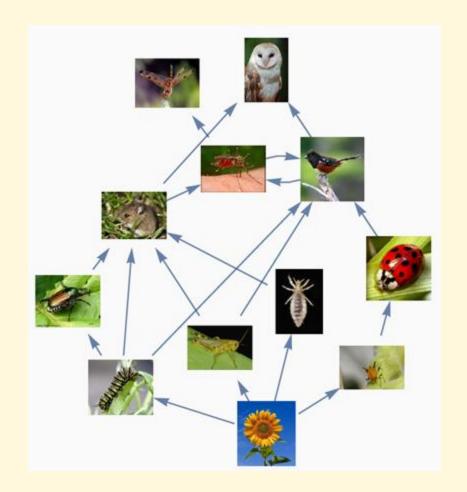
- sieć metra (transportu)
- sieć dróg
- sieć telekomunikacyjna

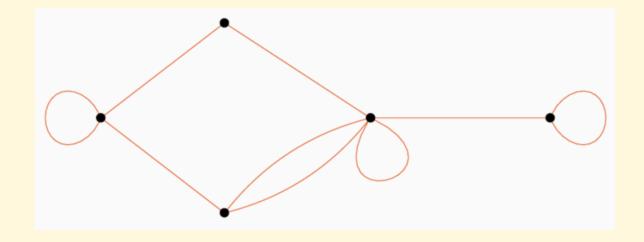
- grafy proste

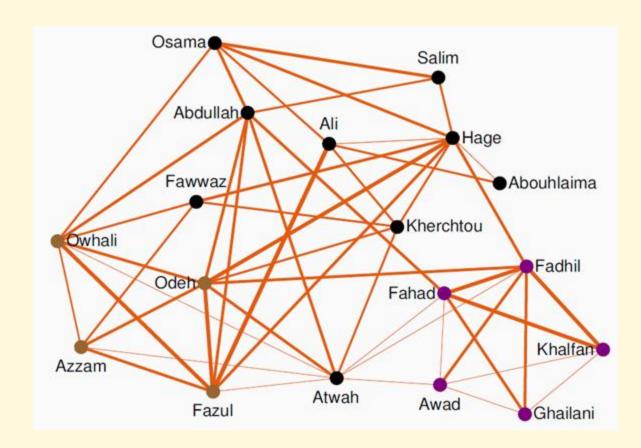
- grafy proste
- grafy skierowane

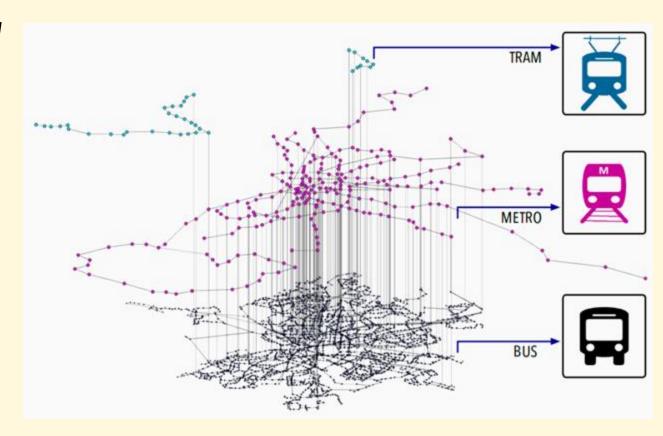
- grafy proste
- grafy skierowane
- multigrafy

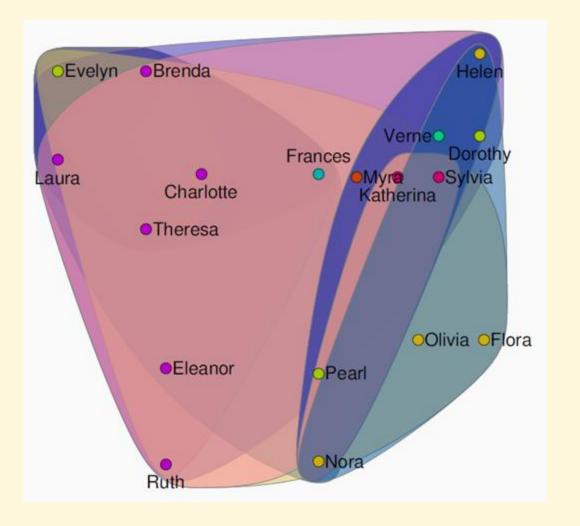
- grafy proste
- grafy skierowane
- multigrafy
- grafy ważone

- grafy proste
- grafy skierowane
- multigrafy
- grafy ważone
- grafy warstwowe

- grafy proste
- grafy skierowane
- multigrafy
- grafy ważone
- grafy warstwowe
- hipergrafy

1. Złożone	grafy	są	trudne	do	zrozumienia	bez	dobrej	
wizualiz	zacji.							

1. Złożone grafy są trudne do	zrozumienia bez dobrej
wizualizacji.	

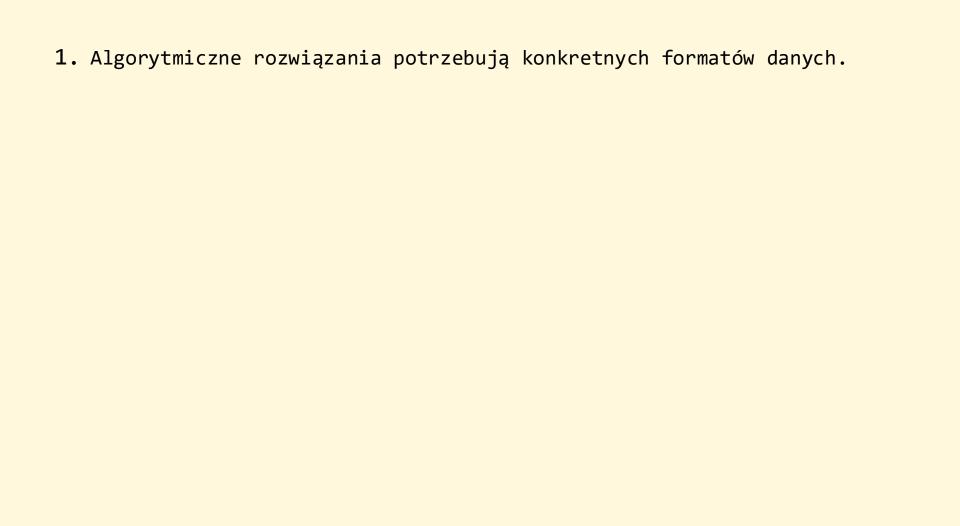
2. Wizualizacje pomagają w komunikacji i eksploracji sieci.

- Złożone grafy są trudne do zrozumienia bez dobrej wizualizacji.
- 2. Wizualizacje pomagają w komunikacji i eksploracji sieci.

3. Niektóre grafy są zbyt duże, aby rysować je ręcznie.

- 1. Złożone grafy są trudne do zrozumienia bez dobrej wizualizacji.
- 2. Wizualizacje pomagają w komunikacji i eksploracji sieci.
- 3. Niektóre grafy są zbyt duże, aby rysować je ręcznie.

Potrzebujemy algorytmów, które automatycznie rysują grafy, aby były one bardziej dostępne dla ludzi.

1. Algorytmiczne rozwiązania potrzebują konkretnych formatów danych.

2. Istnieje wiele formatów w których można przechowywać informacje o

grafie (.csv, .json, .gml, .pajek, .dimacs, ...).

- 1. Algorytmiczne rozwiązania potrzebują konkretnych formatów danych.
- 2. Istnieje wiele formatów w których można przechowywać informacje o grafie (.csv, .json, .gml, .pajek, .dimacs, ...).
- 3. W większości przypadków nie mamy pełnej kontroli nad dokładnym rozłożeniem wierzchołków.

- 1. Algorytmiczne rozwiązania potrzebują konkretnych formatów danych.
- 2. Istnieje wiele formatów w których można przechowywać informacje o grafie (.csv, .json, .gml, .pajek, .dimacs, ...).
- 3. W większości przypadków nie mamy pełnej kontroli nad dokładnym rozłożeniem wierzchołków.
- 4. Często spotykamy grafy dużych rozmiarów, które są trudne do wizualizacji, ze względu na: mnogość wierzchołków, nachodzenie labeli, nakładające się krawędzie, długi czas rysowania grafu.

- 1. Algorytmiczne rozwiązania potrzebują konkretnych formatów danych.
- 2. Istnieje wiele formatów w których można przechowywać informacje o grafie (.csv, .json, .gml, .pajek, .dimacs, ...).
- 3. W większości przypadków nie mamy pełnej kontroli nad dokładnym rozłożeniem wierzchołków.
- 4. Często spotykamy grafy dużych rozmiarów, które są trudne do wizualizacji, ze względu na: mnogość wierzchołków, nachodzenie labeli, nakładające się krawędzie, długi czas rysowania grafu.

Wizualizacja grafów jest skomplikowana i nie ma uniwersalnych reguł jak to robić. Niektórych informacji nie da się ukazać samym obrazkiem.

Jak mierzyć grafy?

- 1. Współczynnik klasteryzacji (clustering coefficient)
- 2. Długość najdłuższej ścieżki / średnica grafu
- 3. Gęstość sieci (2E/N)
- 4. Największy stopień wierzchołka (celebryta)
- 5. Indeks Hirsch'a
- 6. PageRank
- 7. Próg epidemii
- 8. Liczba Erdos'a
- 9. Liczba Bacon'a

Liczba Erdos'a

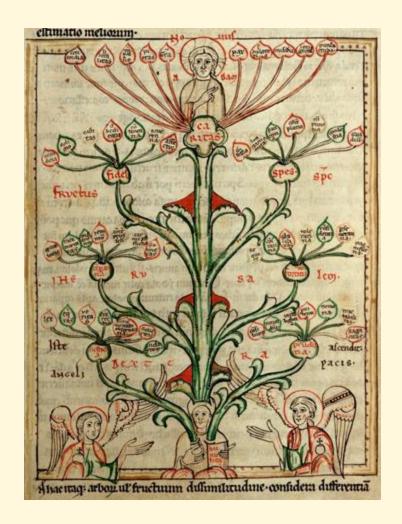
Minimalna ścieżka współautorstwa artykułów prowadząca od naukowca A do Paula Erdos'a. Wartość dla Paula Erdos'a jest równa 0.

MR Collaboration Distance = 3					
Grzegorzewski, Przemysław	coauthored with	Mesiar, Radko	MR3660830		
Mesiar, Radko	coauthored with	Širáň, Jozef	MR4171596		
Širáň, Jozef	coauthored with	Erdős, Paul ¹	MR1297187		

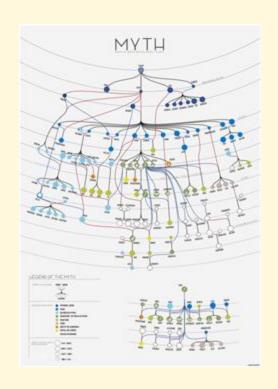
MR Collaboration Distance = 4					
Cena, Anna	coauthored with	Gągolewski, Marek	MR4240238		
Gągolewski, Marek	coauthored with	Mesiar, Radko	MR3158692		
Mesiar, Radko	coauthored with	Širáň, Jozef	MR4171596		
Širáň, Jozef	coauthored with	Erdős, Paul ¹	MR1297187		

Drzewo cnót głównych

Cztery cnoty kardynalne umieszczone są niżej niż trzy cnoty teologiczne. Z każdej z cnót głównych wyrastają cnoty niższego rzędu. <u>Speculum</u> <u>Virginum</u>, XII w.

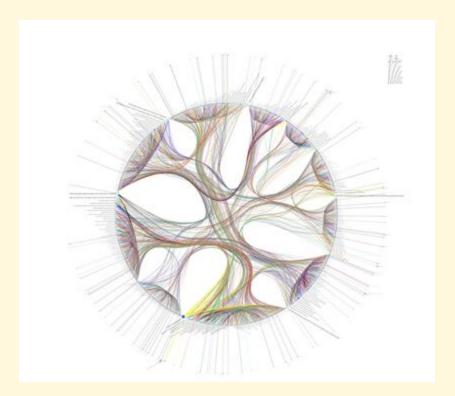
Drzewo genealogiczne (sieć społecznościowa)

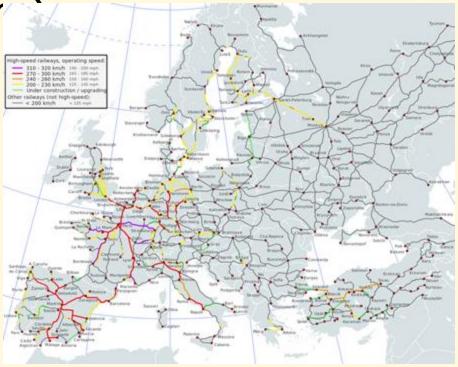
Ahnentafel Herzog Ludwig von Wurttemberg, 1585

Graf cytowań (sieć społecznościowa)

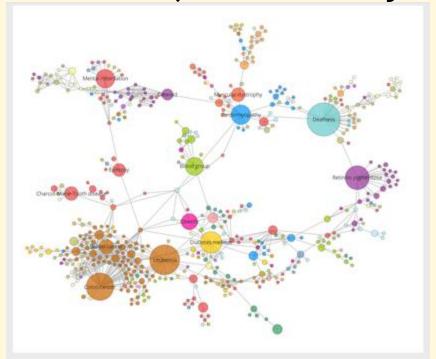

Kolej dużych prędkości w Europie (sieć

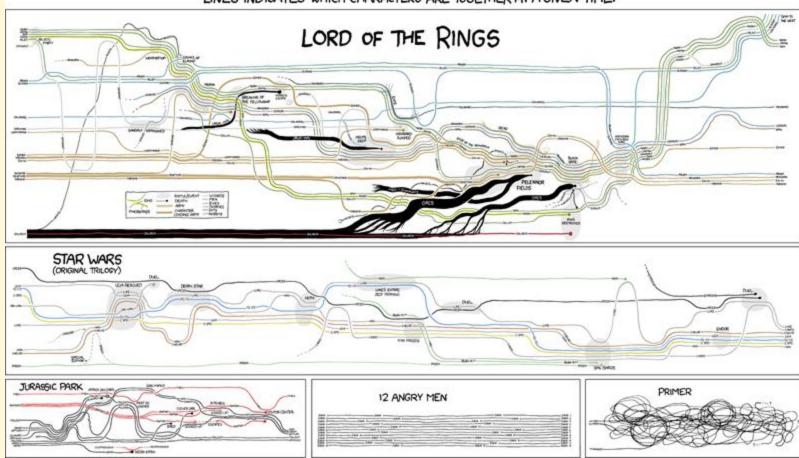
komunikacyjr

Sieć ludzkich chorób (bioinformatyka)

THESE CHARTS SHOW MOVIE CHARACTER INTERACTIONS.
THE HORIZONTAL AXIS IS TIME. THE VERTICAL GROUPING OF THE
LINES INDICATES WHICH CHARACTERS ARE TOGETHER AT A GIVEN TIME.

magisterskich Data Science - dr inż. Grzegorz Siudem

https://seafile.rlp.net/f/f36d7e005a3c48a2bac2/

Przedmiot Social Networks & Recommendation Systems na studiach

The Anatomy of a Search Engine: Sergey Brin and Lawrence Page

Dashboards

"Dashboards are one of the most common use cases for data visualization, and their design and contexts of use are considerably different from exploratory visualization tools."

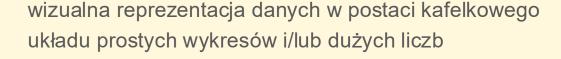
Czym jest dashboard?

Definicja dashboardu ulega zmianom ...

"przeważnie wizualny ekran informacji, którego ludzie używają do szybkiego monitorowania bieżących warunków, które wymagają szybkiej reakcji, aby spełnić określoną rolę"

"wizualne przedstawienie danych używanych do monitorowania warunków i/lub ułatwiania zrozumienia"

wizualny

wizualny

wizualna reprezentacja danych w postaci kafelkowego układu prostych wykresów i/lub dużych liczb

funkcjonalny

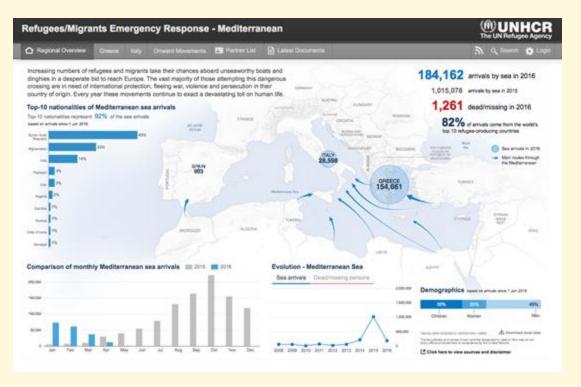
interaktywny ekran, który umożliwia monitorowanie w czasie rzeczywistym dynamicznie aktualizowanych danych

Social Media Manager's Dashboard Social Media Followers Twitter State CDIO f 5,942 26,472 45,322 6,524 4,709 YouTube Subscribers (Last 30 Days). wizualny 9,633 Street and Street 5,218 Americal Inchis I propuler to fine Twitter Retweets of Last 10 Tweets (gill) YouTube Channel Views (Last 30 Days) 418 4141 . Facebook Page Visits (90 Days) Google Analytics Social Hedia Conversions 10,558 Art PL HITTO Art PS JUST Faceboon Page Stats 872 Bitty Clicks for 3 (Last 30 Days) 3,076 Linkedin Engagement 8,721

funkcjonalny

Zastosowanie

- → Wsparcie decyzyjne (strategiczne, taktyczne, operacyjne)
  - ◆ pomoc organizacji w wyborze i ocenie strategii

"chcemy, aby użytkownicy z całego świata mogli kupować na naszej stronie"

◆ doskonalenie taktyki

"nasz CDN pomaga nam utrzymać globalną dostępność strony"

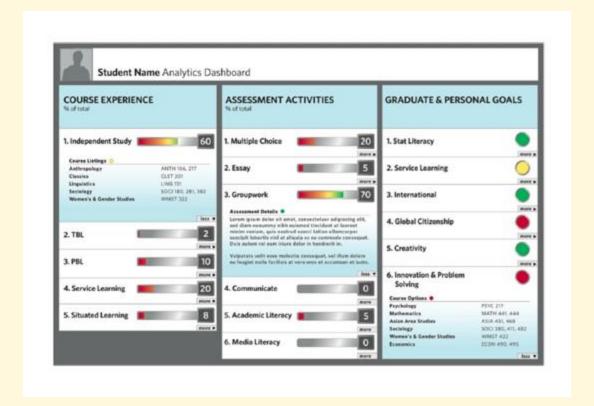
◆ ocena operacji

"użytkownicy w Seattle widzą powolną odpowiedź sieci"

Dashboard strategiczny

Dashboard taktyczny

Dashboard operacyjny

Zastosowanie

- → Komunikacja i uczenie
  - komunikacja lub edukowanie czytelnika, któremu może brakować kontekstu prezentowanych danych

A. Sarikaya, M. Correll, L. Bartram, M. Tory and D. Fisher, "What Do We Talk About When We Talk About Dashboards?," in *IEEE Transactions on Visualization and Computer Graphics*, vol. 25, no. 1, pp. 682-692, Jan. 2019, doi: 10.1109/TVCG.2018.2864903.

- → publiczny
  - ogólna konsumpcja, może opisywać dane istotne dla społeczeństwa

- → publiczny
  - ogólna konsumpcja, może opisywać dane istotne dla społeczeństwa
- → społeczny
  - szerokie zastosowanie dla wielu różnych osób w ramach danej struktury organizacyjnej, przy czym odbiorcy ci
     mają wspólny cel (np. wspieranie rentowności firmy)

- → publiczny
  - ogólna konsumpcja, może opisywać dane istotne dla społeczeństwa
- → społeczny
  - szerokie zastosowanie dla wielu różnych osób w ramach danej struktury organizacyjnej, przy czym odbiorcy ci
     mają wspólny cel (np. wspieranie rentowności firmy)
- → organizacyjny
  - przypadki, w których dana osoba kontroluje dostęp do dashboardu dla wybranych przez siebie osób,
     identyfikując scenariusze wrażliwych danych lub analiz.

- → publiczny
  - ogólna konsumpcja, może opisywać dane istotne dla społeczeństwa
- → społeczny
  - szerokie zastosowanie dla wielu różnych osób w ramach danej struktury organizacyjnej, przy czym odbiorcy ci
     mają wspólny cel (np. wspieranie rentowności firmy)
- → organizacyjny
  - przypadki, w których dana osoba kontroluje dostęp do dashboardu dla wybranych przez siebie osób,
     identyfikując scenariusze wrażliwych danych lub analiz.
- → indywidualny
  - określają ilościowo daną osobę i zazwyczaj nie są udostępniane, z wyjątkiem zaufanych osób (np. lekarz lub planista finansowy)

Wymagana umiejętność wizualizacji

Złożoność wizualizacji dostępnych w dashboardzie może ograniczać jego zrozumiałość.

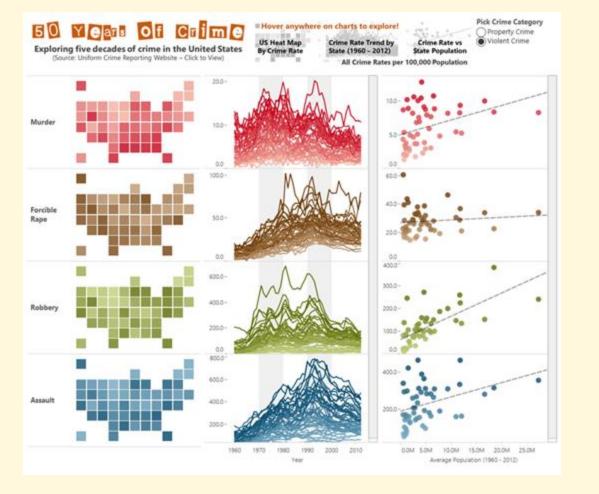
- → niska
  - podstawowe typy wizualizacji, takie jak wykresy słupkowe i liniowe z panelami i agregacją

Wymagana umiejętność wizualizacji

Złożoność wizualizacji dostępnych w dashboardzie może ograniczać jego zrozumiałość.

- → niska
  - ◆ podstawowe typy wizualizacji, takie jak wykresy słupkowe i liniowe z panelami i agregacją
- → średnia
  - połączone podwójne osie, wykresy rozproszenia, miary skumulowane i mapy ciepła

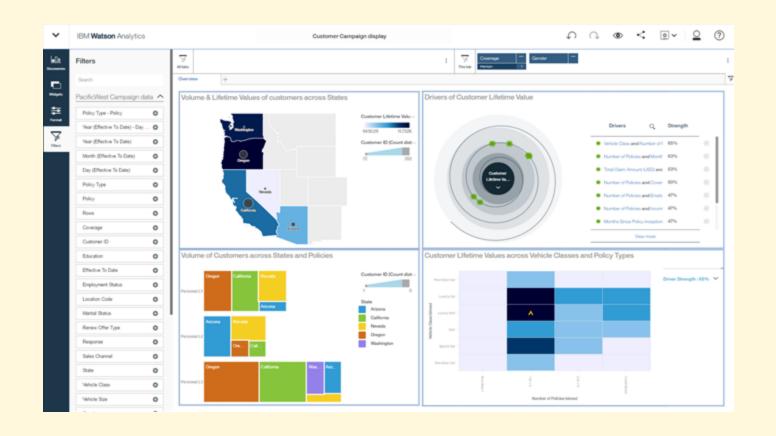

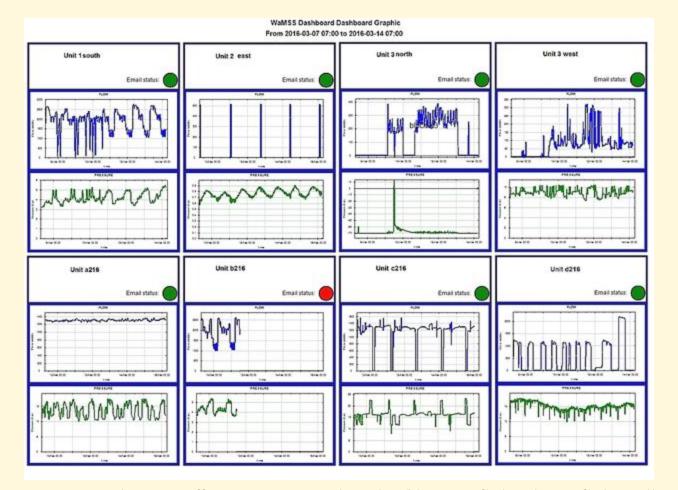
A. Sarikaya, M. Correll, L. Bartram, M. Tory and D. Fisher, "What Do We Talk About When We Talk About Dashboards?," in *IEEE Transactions on Visualization and Computer Graphics*, vol. 25, no. 1, pp. 682-692, Jan. 2019, doi: 10.1109/TVCG.2018.2864903.

Wymagana umiejętność wizualizacji

Złożoność wizualizacji dostępnych w dashboardzie może ograniczać jego zrozumiałość.

- → niska
  - ◆ podstawowe typy wizualizacji, takie jak wykresy słupkowe i liniowe z panelami i agregacją
- → średnia
  - szerokie zastosowanie dla wielu różnych osób w ramach danej struktury organizacyjnej, przy czym odbiorcy ci mają wspólny cel (np. wspieranie rentowności firmy)
- → wysoka
  - radar, treemapa i wizualizacje sieciowe, słupki błędów lub przedziały, połączone wykresy rozproszenia
     lub inne niestandardowe wizualizacje

A. Sarikaya, M. Correll, L. Bartram, M. Tory and D. Fisher, "What Do We Talk About When We Talk About Dashboards?," in *IEEE Transactions on Visualization and Computer Graphics*, vol. 25, no. 1, pp. 682-692, Jan. 2019, doi: 10.1109/TVCG.2018.2864903.

- → budowa i skład
  - modyfikacja konstrukcji i kompozycji widoków
  - elastyczność, która pozwala na dostosowanie rozmieszczenia widoków, reprezentacja wizualna i ich modyfikacja

- → budowa i skład
  - modyfikacja konstrukcji i kompozycji widoków
  - elastyczność, która pozwala na dostosowanie rozmieszczenia widoków, reprezentacja wizualna i ich modyfikacja
- → kilka stron (multipage)
  - pozwalają na przełączanie się pomiędzy stronami, które mogą zawierać wizualizacje odnoszące się do różnych elementów procesu decyzyjnego lub pomagające dostarczyć niezbędny kontekst

- → budowa i skład
  - modyfikacja konstrukcji i kompozycji widoków
  - elastyczność, która pozwala na dostosowanie rozmieszczenia widoków, reprezentacja wizualna i ich modyfikacja
- → kilka stron (multipage)
  - pozwalają na przełączanie się pomiędzy stronami, które mogą zawierać wizualizacje odnoszące się do różnych elementów procesu decyzyjnego lub pomagające dostarczyć niezbędny kontekst
- → interaktywny interfejs
  - wybór podzbioru danych za pomocą slicerów i filtrów
  - obecności typowych komponentów interaktywnych

- → budowa i skład
  - modyfikacja konstrukcji i kompozycji widoków
  - elastyczność, która pozwala na dostosowanie rozmieszczenia widoków, reprezentacja wizualna i ich modyfikacja
- → kilka stron (multipage)
  - pozwalają na przełączanie się pomiędzy stronami, które mogą zawierać wizualizacje odnoszące się do różnych elementów procesu decyzyjnego lub pomagające dostarczyć niezbędny kontekst
- → interaktywny interfejs
  - wybór podzbioru danych za pomocą slicerów i filtrów
  - obecności typowych komponentów interaktywnych
- → podświetlanie i adnotacje
  - opatrywanie dashboardów adnotacjami w celu ich późniejszego przeanalizowania

- → budowa i skład
  - modyfikacja konstrukcji i kompozycji widoków
  - elastyczność, która pozwala na dostosowanie rozmieszczenia widoków, reprezentacja wizualna i ich modyfikacja
- → kilka stron (multipage)
  - pozwalają na przełączanie się pomiędzy stronami, które mogą zawierać wizualizacje odnoszące się do różnych elementów procesu decyzyjnego lub pomagające dostarczyć niezbędny kontekst
- → interaktywny interfejs
  - wybór podzbioru danych za pomocą slicerów i filtrów
  - obecności typowych komponentów interaktywnych
- → podświetlanie i adnotacje
  - opatrywanie dashboardów adnotacjami w celu ich późniejszego przeanalizowania
- → modyfikacja danych
  - analizy "co by było gdyby", modelowanie i wprowadzanie danych mogą być przykładami zapisywania do źródła danych
  - dashboard inteligentnego domu, który umożliwia wyłączenie światła lub regulację termostatu

A. Sarikaya, M. Correll, L. Bartram, M. Tory and D. Fisher, "What Do We Talk About When We Talk About Dashboards?," in *IEEE Transactions on Visualization and Computer Graphics*, vol. 25, no. 1, pp. 682-692, Jan. 2019, doi: 10.1109/TVCG.2018.2864903.

Najważniejsze zasady

tworzenia dashboardów

1. Przeanalizuj swoich odbiorców

- 1. Przeanalizuj swoich odbiorców
- 2. Określ swoje cele

- 1. Przeanalizuj swoich odbiorców
- 2. Określ swoje cele
- 3. Opowiedz historię swoimi danymi

- 1. Przeanalizuj swoich odbiorców
- 2. Określ swoje cele
- 3. Opowiedz historię swoimi danymi
- 4. Zapewnij kontekst

- 1. Przeanalizuj swoich odbiorców
- 2. Określ swoje cele
- 3. Opowiedz historię swoimi danymi
- 4. Zapewnij kontekst
- 5. Nie próbuj umieszczać wszystkich informacja na jednej stronie

- 1. Przeanalizuj swoich odbiorców
- 2. Określ swoje cele
- 3. Opowiedz historię swoimi danymi
- 4. Zapewnij kontekst
- 5. Nie próbuj umieszczać wszystkich informacja na jednej stronie
- 6. Dobierz odpowiednie wykresy.

- 1. Przeanalizuj swoich odbiorców
- 2. Określ swoje cele
- 3. Opowiedz historię swoimi danymi
- 4. Zapewnij kontekst
- 5. Nie próbuj umieszczać wszystkich informacja na jednej stronie
- Dobierz odpowiednie wykresy.
- 7. Starannie dobieraj układ graficzny

- 1. Przeanalizuj swoich odbiorców
- 2. Określ swoje cele
- 3. Opowiedz historię swoimi danymi
- 4. Zapewnij kontekst
- 5. Nie próbuj umieszczać wszystkich informacja na jednej stronie
- Dobierz odpowiednie wykresy.
- 7. Starannie dobieraj układ graficzny
- 8. Bądź ostrożny z kolorami wybierz kilka i trzymaj się ich

Najważniejsze zasady tworzenia dashboardów

- 1. Przeanalizuj swoich odbiorców
- 2. Określ swoje cele
- 3. Opowiedz historię swoimi danymi
- 4. Zapewnij kontekst
- 5. Nie próbuj umieszczać wszystkich informacja na jednej stronie
- Dobierz odpowiednie wykresy.
- 7. Starannie dobieraj układ graficzny
- 8. Bądź ostrożny z kolorami wybierz kilka i trzymaj się ich
- 9. Animacje

Narzędzia

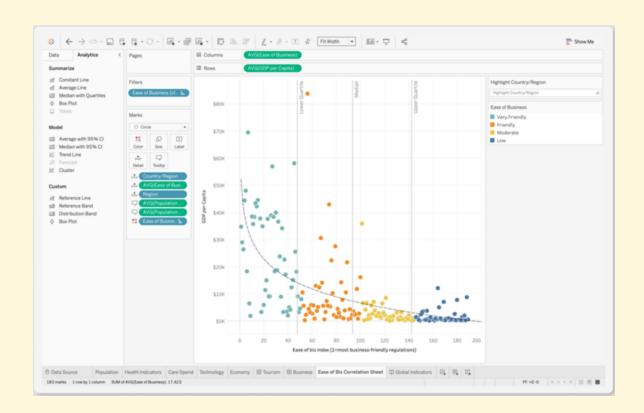
Power BI

Łączy się z danymi
i wizualizuje je za pomocą
ujednoliconej, skalowalnej
platformy do samoobsługowej
i korporacyjnej analizy
biznesowej (BI), która jest łatwa
w użyciu
i pozwala uzyskać dokładniejszy
wgląd
w dane.

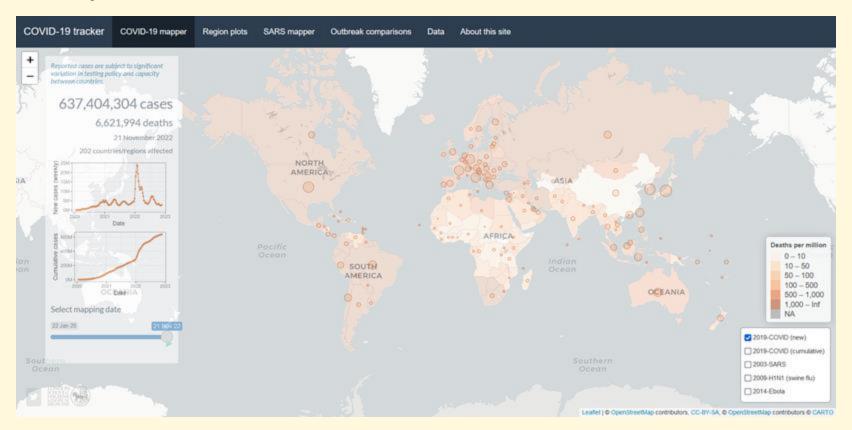

Tableau

Narzędzie do wizualnej, opartej na podejściu Data Discovery analityki danych. Narzędzie BI błyskawicznie integruje się z dowolnymi źródłami danych i umożliwia ich analizę nie tylko specjalistom, ale każdemu, kto chce stworzyć przejrzystą wizualizację w oparciu o swoje dane.

R Shiny

Dash Python

Historia grafiki statystycznej

Zacznijmy bardzo daleko...

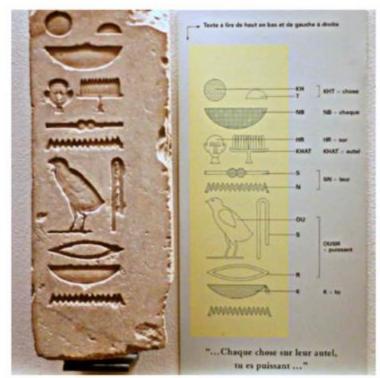

... 17 tysięcy lat temu.

Hieroglify

Tekst należy czytać od lewej do prawej, z góry na dół.

= rzecz

= wszystkie

= oltarz

= ich

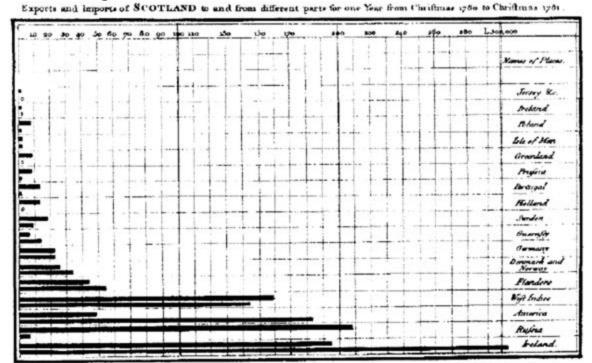
= potężny

= ty

 Wszystko na ich ołtarz, jesteś potężny **Joseph Priestley**

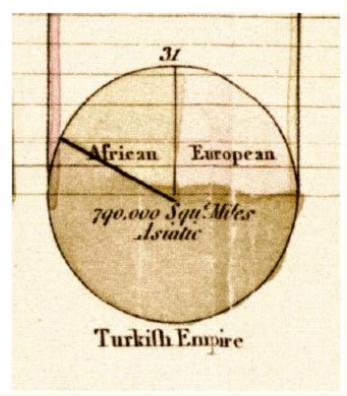
Thursdides Herodotus Demontheres Polybius Sallust Anacreon Xenophon-Aristardais Line Aristophanes Theocrites Plautur Ovid Thales Pindar Virgit Enclid Terence Sophocles Aristalle Enning Horace Pythagaras Hippocrates Epicures Lunrtina Sorrated Zonn Stoicus Cotullens dejesitaus Aratus Milhridates Cyrtes Poricles Philip Philopamen Cicern Milliado Alcibiados Alexander Penipet Solon Themistodes Dionysius Cato Censor J. Consar Pyrrhus T Gracehus Cimen Epaminendas Brities Comillens Scipio Sylla Augustie Hannibal Murius I. Pris Alm L. L.D F.R.S. tren' at dal

William Playfair

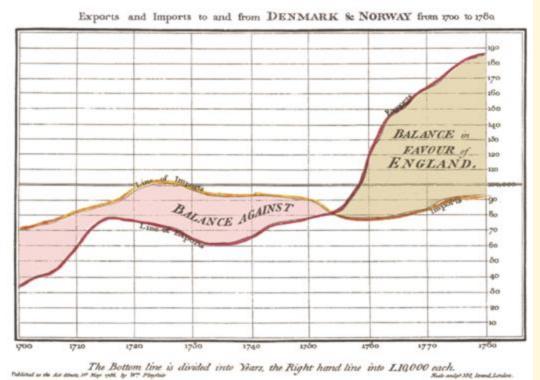

The I pright directions are Ten Thougard Pounds each. The Black Lines are Experts the Ribbedlines Imports.

William Playfair

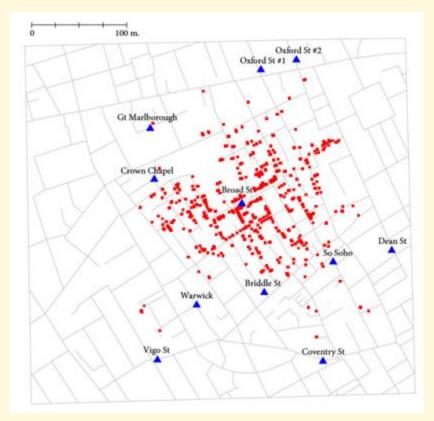

William Plavfair

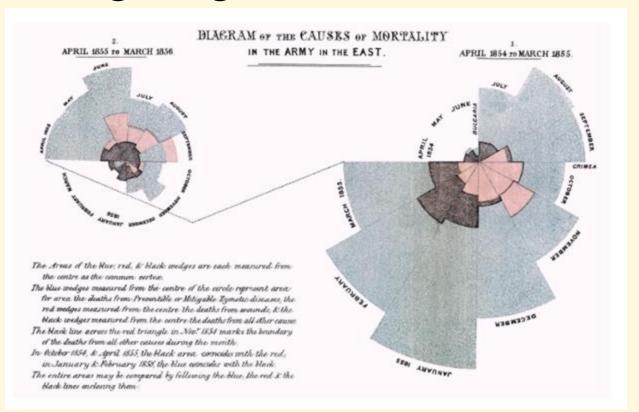

John Snow

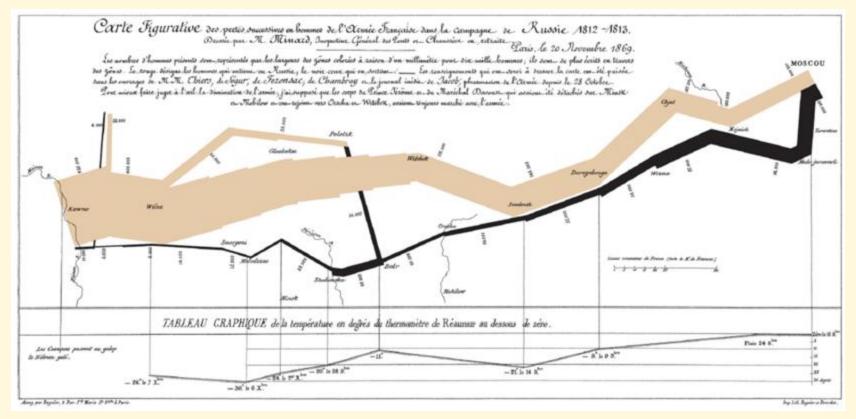

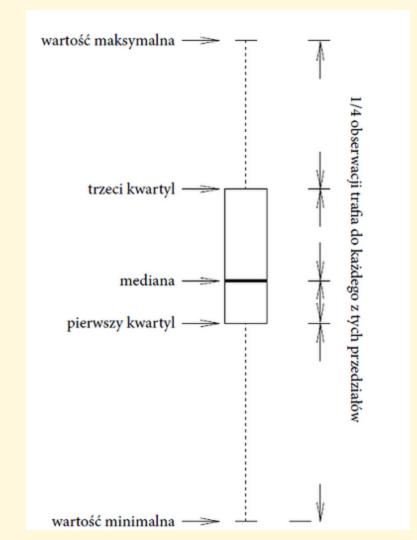
Florence Nightingale

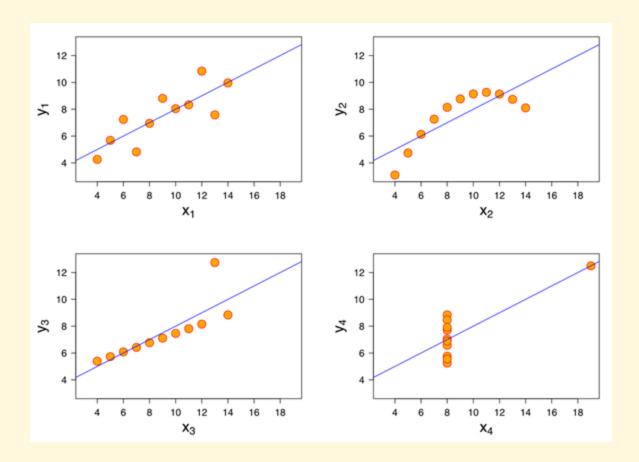

Charles Minard

John Tukey

Kwartet Anscombe'a

Edward Tufte

www.edwardtufte.com

